

Robert Habecks fascinatie voor revolutie

Themamiddag sociale bewegingen

[Achtergrond](#) - 19 oktober 2018 - Auteur: Lynn Stroo

Robert Habeck, voorzitter van Bündnis 90/Die Grünen, is een duizendpoot. Nieuw aan het roer van de partij wil hij van de Groenen de sterkste centrumlinkse partij maken. Maar hij is ook schrijver, met een fascinatie voor revolte. Hij schreef het toneelstuk 'Neunzehnachtzehn', over de matrozenopstand in Kiel. Op de themamiddag sociale bewegingen op 1 november spreekt Habeck in Amsterdam en is er een theaterlezing van zijn stuk.

Habeck (49) groeide op met de verhalen over de matrozenopstand in de Noord-Duitse stad Kiel. Die vond plaats in november 1918, in de nadagen van de Eerste Wereldoorlog. Matrozen weigerden nog langer uit te varen met de keizerlijke schepen. De opstand wordt gezien als het begin van de socialistische Novemberrevolutie; de overgang van het Duitse Keizerrijk naar de Weimarrepubliek.

"Ik vind de reusachtige omslag opwindend. Mensen die tijdens het autoritaire keizerrijk de droom van democratie werkelijkheid willen laten worden", zei Habeck in een interview met de [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) in juni. Samen met zijn vrouw Andrea Paluch, met wie hij al jaren een succesvol schrijversduo vormt, schreef hij in 2008 het theaterstuk waarin matrozen, arbeiders, sociaaldemocraten en elite vechten om de macht. Nu, 100 jaar na de opstand, staat het stuk opnieuw op de planken. Graag had Habeck aan de kant van de matrozen gestaan, maar hij voelt ook sympathie voor 'Bluthund' Gustav Noske, de sociaaldemocraat die vanuit Berlijn naar Kiel wordt gestuurd om de opstand in te dammen, zei hij in de FAZ.

Tragiek van de politiek

Bij het schrijven van 'Neunzehnachtzehn' stond Habeck aan het begin van zijn politieke carrière. Hij had toen naar eigen zeggen nog geen idee dat hij in 2012 minister en vice-premier in Sleeswijk-Holstein zou worden. De geschiedenis van de matrozenopstand leerde hem de tragiek van de politiek, want die gaat volgens hem zelden over goed of fout, maar vooral over kiezen tussen 'de pest of cholera'.

Sociale bewegingen toen en nu

✘ Op 1 november 2018 kijkt het Duitsland Instituut samen met schrijvers, activisten, journalisten, politici en wetenschappers naar hoe de bewegingen van 1918 en 1968 ons begrip van democratie, emancipatie en rechtvaardigheid hebben beïnvloed. De themamiddag is in De Melkweg in Amsterdam. [Zie Agenda](#)

Dat de realiteit gecompliceerder is dan het romantische idee van revolutie, ondervond hij als politicus aan den lijve. Als minister van Milieu kreeg hij de verantwoordelijkheid over drie kerncentrales, terwijl hij altijd tegen kernenergie was geweest. Ook wilde hij een van de meest vervuilende kolencentrale van Duitsland sluiten, maar de werkelijkheid bleek weerbarstiger: de stroomvoorziening van zo'n beetje heel Hamburg bleek ervan afhankelijk. Habeck in de FAZ: "De *Energiewende* gaat niet zonder conflict. Je moet mijnwerkers uitleggen waarom hun banen verdwijnen, je moet burgers uitleggen waarom er bij hen windmolens komen te staan."

Habeck noemt zichzelf nu een politicus met 'huid en haar'. Zijn vrouw beaamt dat: "Robert heeft een groter strijdtoneel nodig dan onze schrijftafel", zei ze in een radio-interview met NDR1 Welle Nord. Ze zijn een hecht team. "We schreven onze boeken samen en hebben allebei precies evenveel luiers verschoond", stelt Habeck op zijn website. Samen met Paluch heeft hij vier zoons. Daarover schreef hij het boek 'Verwirrte Väter'.

'De groene Trudeau'

Voor de Bondsdagverkiezingen van 2017 deed Habeck een gooi naar het lijsttrekkerschap van Bündnis 90/Die Grünen. Hij werd op een haar na verslagen door de toenmalig partijleider Cem Özdemir. In januari dit jaar koos de partij Habeck als voorzitter, samen met Annalena Baerbock, want de Groenen hebben altijd een duo-voorzitterschap. In zijn nieuwe functie steekt hij zijn ambitie niet onder stoelen of banken. Hij wil met de Groenen de sterkste centrumlinkse partij worden, klaar om mee te regeren. Zeit Online noemde hem de '[neue Joschka](#)' verwijzend naar de populaire groene politicus Joschka Fischer, van 1998 tot 2005 minister van Buitenlandse Zaken. Der Spiegel omschreef Habeck als de '[groene Trudeau](#)', naar de premier van Canada.

Die Grünen boekten op 14 oktober grote winst bij de [deelstaatverkiezingen in Beieren](#). Met 17,5 procent van de stemmen werd ze de tweede partij. Habeck vierde dat met een euforische '[stagedive](#)' in het publiek tijdens de

uitslagenavond. 'Habeck heeft zijn vuurdoop doorstaan', [kopte de regionale nieuwssite SHZ.de](#). Volgens de site is het verkiezingssucces zeker ook aan hem te danken: zonder de frisse wind in Berlijn was het aantal stemmen op de Groenen niet zo groot geweest. Habeck reageerde terughoudend. Het succes is wat hem betreft vooral te danken aan de Grünen-politici in Beieren, zei hij op de dag na de verkiezingen in Berlijn.

Meeregeren, zoals Habeck graag wil, zal in Beieren lastig worden. Minister-president Markus Söder (CSU) heeft zijn voorliefde voor de regionale Freie Wähler als coalitiepartner uitgesproken. Bovendien stonden Habeck en Söder al op gespannen voet met elkaar, door [een filmpje dat Habeck vlak voor de verkiezingen had getwitterd](#). Daarin zei hij dat er 'eindelijk weer democratie in Beieren zou zijn en de alleenheerschappij van de CSU beëindigd zou worden.' Habeck bood snel zijn excuses aan voor de verkeerde formulering. 'Maar hij heeft het wel gezegd', reageerde Söder.

Milieu-revolutie

De droom van een nieuwe linkse revolutie heeft Habeck niet. Volgens hem is er ook geen sociale revolutie nodig, eerder een op het gebied van milieu. Maar in Duitsland lijken alleen thema's als vluchtelingen en nationalisme mensen echt te mobiliseren, zei hij in het [interview met de FAZ](#). Voor milieuonderwerpen als het tegengaan van luchtvervuiling heeft niemand mensen werkelijk weten te enthousiasmeren. Habeck: "Terwijl dat de echte taak is van onze tijd. Maar als coole mensen positieve perspectieven kunnen bieden, kan dat veranderen. Dat is onze taak."

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/28637/robert-habecks-fascinatie-voor-revolutie>